

Mál nr. 177/2016**M
og váttryggingafélagið V v/ slysatryggingar.****Ákvæði í váttryggingarskilmálum um tímasetningu örorkumats vegna slyss 6. janúar 2013.****Gögn.**

Málskot, dags. 2.6.2016, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 15.6.2016.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M hafi tilkynnt um slys til V með tjonstilkynningu dags. 26. júní 2013. Þar kemur fram að M handleggsbrotnaði þann 6. janúar 2013 þegar hann féll á bifreiðaplani. Áverkar M eru staðfestir með læknisfræðilegum gögnum. Með tölvupósti dags. 13. maí 2016 óskar lögmaður M eftir afriti gagna hjá V, en í málinu liggur einnig fyrir umboð M til lögmanns dags. 12. maí 2016. Með tölvupósti dags. 17. maí 2016 vísar V til gr. 4.7 í váttryggingarskilmálum slysatryggingar V með þeim orðum að endanlegt örorkumat skuli fara fram innan þriggja ára frá slysdegi.

M telur að hann eigi rétt til bóta úr slysatryggingu og telur að það sé ekki tilefni til þeirrar afdráttarlausu túlkunar á orðalagi gr. 4.7 í váttryggingarskilmálum eins og V beitir. Ef bótaréttur falli niður ef örorkumat fari ekki fram innan þriggja ára sé um að ræða tómlætisreglu sem hafi mjög íþyngjandi áhrif. Ekki sé kveðið á um slíka reglu í lögum nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga heldur aðrar tómlætisreglur. Verði að líta til 63. gr. laganna þar sem kveðið er á um að það megi ekki vikja frá ákvæðum II. hluta laganna ef það leiðir til lakari stöðu viðskiptavinar en ákvæði laga um váttryggingarsamninga kveða á um. Það að það sé ekki kveðið sérstaklega á um heimild til íþyngjandi tómlætisáhrifa sem þess sem kemur fram í gr. 4.7 sé váttryggingafélögum óheimilt að beita þeim. Einnig vísar M til þess að M hafi veitt V víðtækt umboð til að afla gagna vegna málsins og það hafi því átt að hlutast til um slíka gagnaöflun innan þeirra þriggja ára sem ákvæði gr. 4.7 kveður á um. Í þriðja lagi vísar M til þess að um sé að ræða ákvæði staðlaðra váttryggingarskilmála sem V semji einhliða og því verði skv. túlkunarreglum váttryggingarsamninga, svokallaðri andskýringarreglu, að túlka ákvæðið M í hag. Í fjórða og síðasta lagi vísar M til dóma héraðsdóms og eins úrskurðar nefndarinnar þar sem sambærileg ákvæði hafa verið túlkuð váttryggingafélögum í óhag.

V telur orðalag gr. 4.7 í váttryggingarskilmálum skýrt þar sem þar segi að „endanlegu örorkumati verði [ekki] frestað [...] lengur en í þrjú ár frá slysdegi“ og að „undantekningarlaust [skuli] framkvæma örorkumat í síðasta lagi þremur árum eftir slysið.“ V telur engan vafa um hver réttaráhrif ákvæðisins séu. Einnig vísar V til dóms Hæstaréttar Íslands í mál nr. 22/2004 máli sínu til stuðnings. Að sama skapi sé ákvæðið svo skýrt að engin tilefni séu til beitingar svokallaðrar andskýringarreglu váttryggingaréttar. Einnig telur V að lög um váttryggingarsamninga standi ekki í vegi fyrir því að í váttryggingarskilmálum séu ákvæði eins og gr. 4.7. Það komi beinlínis fram í athugasemdum í frumvarpi með 121. gr. laganna að það sé hægt að kveða sérstaklega á um hvenær örorkumat eigi að fara fram í fyrsta og síðasta lagi. Ákvæði skilmála V sé því í fullu samræmi við lög um váttryggingarsamninga. Einnig telur V að þó M hafi veitt félaginu umboð til gagnaöflunar sé það hans að gera kröfu í váttrygginguna innan tímamarka.

Álit.

Ágreiningur málsins lýtur að því hvernig eigi að túlka ákvæði í váttryggingarskilmálum V, nánar tiltekið gr. 4.7 sem segir eftirfarandi: „*Telji slasaði eða félagið að örorkan geti breyst, getur hvor aðili um sig krafist þess að endanlegu örorkumati verði frestað, þó ekki lengur en í þrjú ár frá slysdegi. Þótt gera megi ráð fyrir, að ástand hins slasaða kunní að breytast, skal undantekningarlaust framkvæma örorkumat í síðasta lagi þremur árum eftir slysið. Í þessu tilfalli ber að ákveða örorkuna eins og gera má ráð fyrir, að hún verði endanleg.*“ Umrætt ákvæði er í fyrsta

lagi skýrt um að undantekningarlaust skuli framkvæma örorkumat í síðasta lagi þremur árum eftir slys. Verður ekki hjá því litið að túlka réttaráhrif þess að það sé ekki gert með þeim hætti að váttryggður missi annars tækifæri til að gera kröfu um örorkubætur. Er slík túlkun í samræmi við dóm Hæstaréttar Íslands í máli nr. 22/2004. Með þeim dómi var leyst úr ágreiningi um túlkun á efnislega samhljóða skilmálaákvæðum slysatryggingar og að ofan greinir vegna kröfu um örorkubætur á grundvelli örorkumats sem framkvæmt var rúmum þremur árum eftir slysdag. Í dómi Hæstaréttar var m.a. á því byggt að tjónþola hefði verið í lófa lagið að kynna sér þá skilmála, sem reyndi á í málinu, en þeir hafi markað nánara inntak þess réttar sem tjónþolanum var veittur. Hafi umrædd skilmálaákvæði hvorki getað talist óeðlileg né óvenjuleg á sínu sviði. Með því að ekki hefðu komið fram haldbær rök fyrir því að tjónþolinn gæti verið óbundinn af hinum umdeildu skilmálaákvæðum var bótakröfu hafnað. Þegar M leitaði til V um mat á örorku var liðinn sá þriggja ára frestur sem örorkumat skyldi í síðasta lagi framkvæmt sbr. títtnefnd gr. 4.7 í váttryggingarskilmálum slysatryggingar. Með vísan til dóms Hæstaréttar í máli nr. 22/2004 og með hvaða hætti skilmálaákvæði eins og þessi eru túlkuð þar verður ekki hjá því komist meðan þeim dómi hefur ekki verið hnekkð að líta svo á að réttur M til að krefjast örorkubóta sé niður fallinn. Er einnig vísað til orðalags lögskýringargagna með lögum nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga því til stuðnings að sú lagasetning hafi ekki áhrif á fordæmisgildi dómsins.

Vísun M til héraðsdóma eða einstakra úrskurða nefndarinnar, þar sem málsatvik eru ekki sambærileg, breyta ekki þessari niðurstöðu en nefndin vísar sérstaklega til úrskurða sinna í málum nr. 106/2015 og 468/2015 þar sem málsatvik eru sambærileg.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr slysatryggingu hjá V.

Reykjavík, 9. ágúst 2016.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.